

KRONIKA NAGRODY

Za rok 2002

Kapituła: Jarosław Kalinowski, Stanisław Kolbusz, Jan Sęk, Czesław Siekierski, Tadeusz Skoczek (przewodniczący), Andrzej Śmietanko, Leszek Żuliński (sekretarz).

LAUREACI:

Józef Baran – za wybitną i niepowtarzalną twórczość poetycką, lirykę wzbogacającą osiągnięcia artystyczne Jana Kasprowicza, Tadeusza Nowaka, czy Władysława Syrokomli, za stworzenie niepowtarzalnej literatury wynikającej z realizowanej funkcji „lirnika wioskowego” współczesności, wzbogaconego miejską i artystowską biografią, podróżnika literackiego, poetyckiego dziennikarza i artystycznego pamiętnikarza.

Henryk Cyganik – za całokształt twórczości poetyckiej, mało znanej i niesłusznie niedocenianej, ale też za działalność satyryczną (literacką i estradową), nade wszystko za uczynienie gór i krajobrazu podhalańskiego swoistą Atlantydą, za tematykę wiejską obecną nawet w jego gawędach i anegdotach rozpowszechnianych w tradycyjnych i w nowoczesnych nośnikach informacji

Julian Kawalec – za całokształt twórczości prozatorskiej i poetyckiej będącej wielkim moralitetem i wołaniem o zrównoważony rozwój cywilizacyjny polskiego społeczeństwa, zgodny z naturą i prawami etyki znanymi od czasów antycznych, za wprowadzenie tematyki wiejskiej do współczesnej literatury pięknej, za współtworzenie nurtu chłopskiego literaturze.

Mikołaj Samojlik – za twórczość prozatorską i poetycką opiewającą jego biebrzański i podlaski matecznik, za ukazanie nam w artystycznej formule archetypów głęboko zakorzenionych w sztuce ludowej oraz towarzyszenie zjawiskom kulturowym i społecznym wykluczonym z normalnego obiegu, za przypomnienie, że ludzie żyjący i tworzący na wsi są pełnoprawnym uczestnikiem tworzenia uniwersalnych wartości.

Za rok 2003

Kapituła: Stanisław Gawor, Bolesław Faron (przewodniczący), Stanisław Kolbusz, Maciej Leśny, Marek Sawicki, Wiesław Myśliwski, Jan Sęk, Czesław Siekierski, Tadeusz Skoczek, Leszek Żuliński (sekretarz).

LAUREACI:

Stanisław Baj – za uczynienie sztuki inspirowanej kulturą chłopską wartością uniwersalną, za przeniesienie na stołeczne salony artystycznego uroku swojej wsi rodzinnej (Dołgobrody nad Bugiem) oraz za nobilitowanie tematu rustykalnego i udowodnienie, że artysta wierny swojemu matecznikowi może zostać nawet rektorem.

Henryk Bereza – za wieloletnią działalność krytyczną związaną „od zawsze” z miesięcznikiem „Twórczość”, za akuszerowanie dwóm osobliwym zjawiskom polskiej prozy: nurtowi chłopskiemu (był pierwszym interpretatorem i głównym kodyfikatorem) oraz na fali debiutów prozatorskich w latach 70., która przeszła do historii literatury jako tzw. rewolucja artystyczna. Jego cykl „Czytane w maszynopisie” jest popisem otwarcia na język nowej sztuki.

Zbigniew Dmitroca – za wielowątkową i różnorodną twórczość artystyczną: poetycką, dramaturgiczną, translatorską, satyryczną, za interesujące i pouczające bajki dla dzieci (tworzone też dla telewizji), za rozwijanie wielu talentów twórcy podkreślającego swoje wiejskie pochodzenie (Niewirków na Zamojszczyźnie).

Marian Kowalski – za wierność kulturze chłopskiej (mimo warszawskiego pochodzenia), za tworzenie kultury ludowej Dolnego Śląska, za powołanie prywatnego Muzeum Kultury Ludowej we wsi Marciny koło Trzebnicy (ponad 1500 eksponatów) oraz za ćwierćwiekową aktywność w prowadzeniu kapeli ludowej „Marciny”.

Za rok 2004

Kapituła: Bolesław Faron (przewodniczący), Stanisław Kolbusz, Marek Książek, Ryszard Miazek, Czesław Siekierski, Tadeusz Skoczek (sekretarz), Andrzej Wójcik.

LAUREACI:

Bronisław Kurek (*nagroda pierwszego stopnia*) — za redagowanie i wydawanie pisma Towarzystwa Przyjaciół Kultury Ludowej „Łan”, za wybitne zasługi w propagowaniu kultury regionalnej, obyczaju, stroju ludowego, muzyki, za rozbudzanie zainteresowania społecznego dawnymi narzędziami rolniczymi, sprzętem gospodarstwa domowego i wiejską kulturą materialną.

Jacek Lubart - Krzysica (*nagroda drugiego stopnia*) — za dwudziestoletnią skuteczną integrację środowisk literackich polskich miast i wsi, Krakowa i Małopolski oraz za stworzenie swoistego cechu poetów pn. Konfraternia Poetów, do której należą najwybitniejsi artyści z Polski i Europy.

Łucja Piątkowska (*nagroda trzeciego stopnia*) — za program „Ślady przeszłości” realizowany z młodzieżą szkolną w Mikuszowicach koło Bochni przy współudziale Centrum Edukacji Obywatelskiej i Narodowego Centrum Kultury w Warszawie, ochronę zabytków kultury miast i wsi oraz za przygotowanie monografii „Parafie Ziemi Bocheńskiej” wydanej przez Prowincjonalną Oficynę Wydawniczą.

Rafał Wojaśński — za debiut prozatorski pt. „Złodziej ryb” (Wydawnictwo Nowy Świat), jeden z najciekawszych w współczesnej literaturze polskiej.

Ponadto kapituła postanowiła przyznać dwie *nagrody honorowe* .Otrzymali je:

Kazimierz Długosz – za przyjęcie pozycji filozofa kultury odpowiedzialnego za upowszechnianie wielkiego dorobku kulturowego polskiej wsi, za animowanie życia intelektualnego środowisk lokalnych i regionalnych, inspirowanie wielu akcji społecznych, za stworzenie potęgi intelektualnej miesięcznika „Nowa Wieś”.

Tadeusz Górny – za wieloletnie, skuteczne popularyzowanie książki i polskiego ruchu wydawniczego, za organizowanie targów książki i konkursów literackich, za stworzenie audycji telewizyjnej „Książki z górnej półki”.

Za rok 2005

Kapituła: Adam Bojara, Marek Dunajski, Stanisław Gawor, Tadeusz Górny, Bolesław Faron (przewodniczący), Stanisław Jaskułka, Jarosław Kalinowski, Jan Sęk, Tadeusz Skoczek (sekretarz).

LAUREACI:

Witold Knychalski (*nagroda pierwszego stopnia*) - za stworzenie platformy nieskrępowanej prezentacji idei współpracy międzykulturowej oraz za zainicjowanie Festiwalu Dialogu Czterech Kultur (polskiej, żydowskiej, rosyjskiej i niemieckiej), za stworzenie marki nowoczesnej imprezy ekumenicznej w Polsce, za inspirujące plany współpracy międzynarodowej w założonej Fundacji „Łódź Ziemia Przyszłości”

Jan Fudala (*nagroda honorowa*) - za wieloletnie znakomite wywiązywanie się z dobrowolnie

przyjętej funkcji „Strażnika pamięci” myśli i idei propagowanych przez Władysława Orkana, obronę wartości regionalnych i lokalnych, za działalność artystyczną, społeczną i organizatorską, za mecenasowanie kulturze i sztuce ludowej oraz za nieustępliwość i wierność raz obranej drodze.

Wacław Kostrzewa (*nagroda honorowa*) - za wieloletnią działalność artystyczną, za pokazanie współczesnym nieprzemijających wartości jakie tkwią w twórczości poetyckiej, za przywiązanie w wierszach do idei podstawowych: swoich korzeni, tradycji humanistycznej, etosu pracy; za przypomnienie, że poetą się jest zawsze, bez względu na rodzaj wykonywanego zajęcia.

Za rok 2006

Kapituła: Bolesław Faron (przewodniczący), Bronisław Dutka, Witold Grzybowski, Ewa Jaska, Jarosław Kalinowski, Stanisław Kolbusz, Bogdan Osiński, Jan Prochyra, Jan Sęk, Czesław Siekierski, Tadeusz Skoczek (sekretarz), Ludwik Węgrzyn.

LAUREACI:

Andrzej Grabowski (*nagroda pierwszego stopnia*)– za dokonania artystyczne w dziedzinie literatury oraz niebywałą aktywność w propagowaniu sztuki, za inicjowanie i organizowanie tradycyjnej imprezy „Jesień Literacka Pogórza” oraz uczynienie z rodzinnych Ciężkowic prawdziwej mekki artystów.

Seweryn A. Wisłocki (*nagroda drugiego stopnia*)– za wieloletnią konsekwentną pracę krytyka i eseisty, za prace naukowe w dziedzinie etnologii, etnografii i historii sztuki Śląska oraz wieloletnie propagowanie dorobku tzw. prymitywistów śląskich, szczególnie Teofila Ociepki i malarzy kręgu janowskiego, za rozwijanie działalności wystawienniczej w dworze Bella Wita w Woli Zręczyckiej koło Gdowa.

Michalina Pięchowa (*nagroda trzeciego stopnia*) – za mądrą publikację pt. „Świat sercem malowany” będącą opisem wędrówek, peregrynacji i pielgrzymek do miejsc świętych, obiektów kultu religijnego, największych zabytków kultury, za wiele artykułów poświęconych dziedzictwu kulturowemu Ziemi Bocheńskiej publikowanych na łamach prasy lokalnej.

Stanisław Hodorowicz (*nagroda honorowa*)- za propagowanie regionalizmu podhalańskiego jako kontynuacji myśli i działań patrona nagrody, za stworzenie w Państwowej Podhalańskiej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Targu ośrodka myśli naukowej poświęconej kulturom regionalnym, za przewodzenie Związkowi Podhalan, organizacji niezwykle zasłużonej w inicjowaniu wielu pożytecznych akcji propagujących kultury lokalne.

Stanisław Pasoń (*nagroda honorowa*) - za aktywizację gospodarczą wsi małopolskiej.

Za rok 2007

Kapituła: Rudolf Borusiewicz, Henryk Czech, Janusz Domański, Leszek Horwath, Bolesław Faron (przewodniczący), Stanisław Gawor, Jarosław Kalinowski, Maksymilian Klank, Stanisław Kolbusz, Jan Sęk, Tadeusz Skoczek (sekretarz), Ryszard Skrzypczak, Zbigniew Wojas.

LAUREACI:

Adam Ziemianin (*nagroda pierwszego stopnia*) – za tom poezji *Przymierzanie peruki* (2007), za bardzo osobiste liryki, swego rodzaju treny po śmierci żony Marii, wnuczki Emila Zegadłowicza, za tworzenie poezji bardzo uniwersalnej, podejmującej tematy dotyczące każdego człowieka, poezji na wskroś egzystencjalnej (życie, śmierć, ból, samotność) i pełnej aksjologii najwyższej próby.

Wanda Czubernatowa (*nagroda drugiego stopnia*) - za całokształt twórczości poetyckiej,

prozatorskiej, publicystycznej i satyrycznej, w 70-lecie urodzin.

Anna Łękawa (*nagroda trzeciego stopnia*) – za osiemdziesięcioletnią działalność artystyczną w zakresie poezji i plastyki, za pasję tworzenia przeniesioną na wiele pokoleń twórców ludowych (szczególnie na Ziemi Bocheńskiej), za prostotę stylu, wdzięk i bezpretensjonalność.

Ryszard Rodzik (*nagroda trzeciego stopnia*) – za stworzenie niezwyklej audycji w prywatnym radio „Alfa” pod tytułem „Każdy rodzi się poetą”, za propagowanie dorobku artystów nieznanych, wykluczonych, odpychanych w niebyt, za pokazanie współczesnym jak należy propagować poezję.

Janusz Potaczek (*nagroda honorowa*) – za kultywowanie postaci i myśli patrona nagrody, opiekę nad jego Muzeum Biograficznym w Porębie Wielkiej, uratowanie zdewastowanego pomnika Władysława Orkana w Nowym Targu i przeniesienie go do Niedźwiedzia.

Małopolska. Regiony – regionalizmy – małe ojczyzny (*nagroda honorowa*) – za stworzenie trybuny wymiany myśli regionalistycznej, za inspirowanie poważnej dyskusji o historii i powinnościach stowarzyszeń regionalnych i lokalnych, za poważny naukowy dorobek i wysoki poziom merytoryczny wszystkich 10. roczników.

Za rok 2008

Kapituła: Jarosław Kalinowski (przewodniczący), Tadeusz Skoczek (sekretarz) oraz członkowie: Adam Bojara, Tadeusz Czyż, Krzysztof Józwiak, Maksymilian Klank, Filip Lohner, Ewelina Mroczek, Mariusz Suchecki, Mirosław Szemla.

LAUREACI:

Nagrody artystyczne (równorzędne):

Mirosław Bochenek, poeta z Bielska Białej, autor pięciu zbiorów, w których w interesujący sposób ukazuje artystyczny obraz Podbeskidzia, autor liryki refleksyjnej przedstawianej w sposób nieco już zapomniany (rym, rytm);

Wanda Łomnicka – Dulak, poetka, etnograf, autorka słownika gwar góralskich, za pietyzm w utrwalaniu dziedzictwa kulturowego dialektów polskiego Podhala i Podbeskidzia;

Stanisław Kwaśny, rzeźbiarz ludowy z Podbeskidzia, za radość, pogodę ducha, witalność swojej twórczości, wyzwalającej wzniosłe uczucia, czułość, dobro, piękno, miłość.

Nagrody honorowe (równorzędne):

Gustaw Hadyna, rzeźbiarz, za całokształt twórczości artystycznej sięgającej swymi korzeniami dziedzictwa kultury i tradycji wsi polskiej;

Stanisław Kobiela – długoletni Prezes Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej, za całokształt pracy społecznej na rzecz środowisk regionalnych lokalnych, za inicjowanie wielu akcji artystycznych i społecznych, za bezkompromisowość w ochronie rodzimego krajobrazu i polskiej kultury.

Marian Ormaniec, animator kultury, za całokształt działalności na rzecz kultury ludowej z uwzględnieniem zasług Mamy, Rodzeństwa i całej Rodziny;

Józef Styczeń, dyrektor Krakowskiego Banku Spółdzielczego w Bochni, za mecenat nad środowiskami artystycznymi lokalnymi, regionalnymi i ogólnopolskimi;

Za rok 2009

Kapituła: Stanisław Dąbrowski, Tadeusz Górny, Grzegorz Ilczuk, Zbigniew Judycki (przewodniczący), Krzysztof Józwiak, Jarosław Kalinowski, Stanisław Kolbusz, Danuta Pytlarz, Mariusz Suhecki, Tadeusz Skoczek, Mirosław Szemla (kanclerz), Piotr Tyrlik, Andrzej Zieliński, Andrzej Żmuda.

LAUREACI:

Katarzyna Buszydlik – nauczycielka z Łodygowic - za twórczą działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży Ziemi Żywieckiej;

Maria Fiderkiewicz – etolog i animatorka kultury - za działalność naukową i eseistyczną związaną z subregionem żywieckim oraz za ideowe przygotowanie projektu „Zespoły obrzędowe Żywiecczyzny jako fenomen folklorystyczny Karpat”;

Jan Flasz - dyrektor Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni –za pasję z jaką realizuje etos pracy muzealnika, animatora kultury i regionalisty;

Józef Hulka – z Łękawicy na Żywiecczyźnie- za wybitne osiągnięcia w sztuce rzeźbiarskiej i w malarstwie na szkle;

Barbara Krężolek-Paluchowa –za twórczość artystyczną w dziedzinie malarstwa, fotografii, poezji, za to co nazwała w jednym z utworów „przestrzenią pięknego ducha”;

Józefa Kuchta – za twórczość poetycką, kultywowanie wartości kulinariów rodzimych i liczne publikacje w tym zakresie oraz za propagowanie dorobku ideowego księdza Józefa Tichnera.

Henryk Nicpoń – pisarz z Rzeszowa- za twórczość literacką ukazującą zderzenie cywilizacji (ze szczególnym uwzględnieniem Bieszczadów) w baśni „Lewiatan królowej Bony”, zbiorze reportaży „Za wrotami cudów” oraz w „Tajemnicach Soliny”;

Ks. Władysław Nowobilski – proboszcz parafii w miejscowości Cisiec w diecezji bielsko-żywieckiej, budowniczemu tamtejszego kościoła – za szczególną pieczołowitość w tworzeniu wartości religijnych i kulturowych architektury sakralnej, kapliczek i krzyży przydrożnych;

Waleria Prochownik – członek grupy literackiej „Gronie” - za twórczość poetycką związaną z Podbeskidziem, za serce i zaangażowanie w upowszechnianiu literatury i kultury ludowej;

Rafał Skąpski – Prezes Fundacji Kultury Polskiej – za aktywne i skuteczne wspieranie środowisk artystycznych: centralnych, regionalnych i lokalnych;

Jerzy Skrobot – z Krakowskiego Banku Spółdzielczego - za umiejętność ukazywania wielkiego potencjału wsi polskiej, opisywanie trudnej drogi życiowej artystów tworzących „za opłotkami stolic”, odkrywanie nieznanych twórców kultury ludowej i opiekę artystyczną nad nimi;

Franciszek Jerzy Stefaniuk – parlamentarzysta z Drelowa na Podlasiu - za patriotyczną twórczość poetycką, pogodę ducha oraz dystans do uprawianego zawodu polityka;

Władysław Tomczyk –za twórczość w zakresie rzeźby, za niezwykle aktywną działalność w trudnym dziele upowszechniania kultury i uczynienie z Alwerni metropolii kulturowej;

Juliusz Wątroba - za artystyczne inspiracje gwarą Śląska Cieszyńskiego w twórczości poetyckiej oraz kultywowanie literatury rodzimej;

Jan Wysogład – za książkę wspomnieniową „Moje ciekawe życie” realizującą w praktyce myśl wybitnych polskich uczonych Jana Szczepańskiego i Floriana Znanieckiego, twórców socjologii humanistycznej.

NAGRODY HONOROWE

„PRZYJACIEL INSTYTUTU WŁADYSŁAWA ORKANA”

Zdzisław Bik – prezes Grupy Kapitałowej FASING; **Płk Stanisław Dąbrowski** - Prezes

Instytutu Władysława Orkana;

Grzegorz Ilczuk

– Prezes APZ SP. z o.o.;

Krzysztof Józwiak

– przewodniczący Rady Senioralnej Instytutu Orkana;

Sławomir Kamiński

– prezes „Medica Polska” Sp. z o. o.

Krzysztof Konaszewski

– prezes zarządu PGE Energia Odnawialna;

Krzysztof Nerć

–dyrektor z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi;

Norbert Ogłaza

–prezes firmy doradczo-szkoleniowej Certes Sp. z o. o.;

Tadeusz Skoczek

–założyciel i pierwszy prezes Instytutu Orkana (2002 – 2010);

Ludwik Węgrzyn

– długoletni starosta bocheński i wieloletni prezes Związku Powiatów Polskich;

Andrzej Wilanowski

– Prezes zarządu Spółki Energia;

Andrzej Zieliński

– Starosta Żywiecki.